

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrta leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravištvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Novo ime, staro plačilo.

(Konec.)

Nasvet, ki ga vzprejme finančni odsek dež. zbora, gre na to, naj se naloži večji dayek na zapuščine, katerih svota preseže 5000 goldinarjev. Doslej so bile zapuščine do 400 gld. proste davka za šolske vpokojnine, od 400 gld. pa je bilo tega davka 0.5 % ali od vsacih 100 gld. 50 krajcarjev brez razločka. Ako je bila n. pr. zapuščina vredna 410 gld., bilo je od nje tega davka 2 gld. 5 kr., od 10.100 gld. pa 50 gld. 50 kr.

Poslej pa bode to drugače. Do 5000 gld. ostane, kakor doslej, 0.5 % ali od vsacih 100 fl. 50 kr., od 5000 do 10.000 tirja pa se 0.6 %, tedaj od vsacih 100 gld. 60 kr., od 10.000 do 20.000 gld. bode 0.7 %, to je od vsacih 100 fl. 70 kr., od 20.000 do 30.000 gld. bode 0.8 % ali 80 kr. od vsacih 100 gld., od 30.000 do 50.000 plača se 0.9 %, tedaj od vsacih 100 gld. po 90 kr., od 50.000 gld. naprej pa se plača 1 % to je 1 gld. od vsacih 100 gld.

Izgled nam naj razjasni! Če zneso vsa zapuščina 5000 gld. plača se šolsk. davka 0.5 % torej 25 gld. 50 kr., bilo je tudi prej tako. Od 10.000 gld. bode poslej tega davka 0.6 %, tedaj 60 gld. 60 kr., poprej pa 50 gld. 50 kr. Od 50.000 gld. zapuščine se plača poslej v šolsko vpokojnino 1 %, tedaj 500 gld., prej pa samo 250 gld.

A to še ni ves davek. Ako prejde zapuščina v roke tacim, ki niso po postavi dediči, torej če ni žena ali če niso otroci, tedaj še se vzviša davek za 50 %, to je: če bi sicer plačal 500 gld., plača sedaj 750 gld. Doslej je vrgel ta davek vsako leto poprek 71.748 gld., po novem pa se ga računani na 94.748 gld. Mi pravimo, da se ga računani, Bog večni pa zna, je-li ga tudi bode toliko, kajti vzvišanje davka zadéva bogatejše ljudi in le-ti vam že vedó, kako da se ogne človek tega davka.

Kakor smo rekli, finančni odsek dež. zbora

je ta nasvet vzprejel, kakor pravi, z odobrenjem in tudi v dež. zboru je načrt postavil, ki vrejuje ta davek, obveljal. Zastopnik vlade je sicer ugovarjal, toda liberalni poslanci niso marali za njegovo svarjenje in tako utegne iz načrta v resnici postati postava in z njo stopimo za korak bližje k vesoljnemu obuboževanju, to se pravi: Velicnih zapuščin bode čedalje manjše število.

Sicer pa bi še to naj bilo, da bi le svota, ki jo vrže za naprej novi davek, dosegel svoto, katere primanjkuje pri šolskih vpokojninah, toda še ne stori blizu polovice. V prihodnjih 10 letih bode primanjkljaja skup za 546.903 fl., ves novi davek pa vrže, če gre vse dobro, 230.000 gld., manjka še torej vse eno 316.000 fl. Za Boga, to ni malo za en, pri tem še ne najvišji predal dež. kase!

Zadosti tedaj vsekako ne bode tega davka, da zadela vrzel, ki nastaja v vpokojnini učiteljev. Finančni odsek dež. zbora pripozna to sam in sodi, da ne bode vsaj prihodnji dve leti primanjkljaja, če se novi davek na zapuščine vpelje. S tem je za čas on, pa tudi dež. zbor, to je njegova liberalna večina, zadovoljna. Prva sila je odvrnjena, pozneje pa ... more biti ne bode več treba tej gospôdi, da si ubija glavo, odkod naj pride denarja v ta sitni predal dež. kase.

Dež. odbor je bil že sedaj na to mislil in je tudi izročil dež. zboru nasvet, ki je, kakor misli, v stanu za vselej odvrniti enako silo, kakor je sedaj pri tej „nesrečni“ vpokojnini. Ako namreč plača vsak otrok, kedar se zapiše v šolo in to vsako leto, po 40, 60, 80 kr. ali pa celo po 1 goldinar, tedaj bi to že nekaj bilo, kajti otrok, kar jih obiskuje pri nas šolo, je v celem 63.944. Kaj pa, da bi to bil lep denar, toda „grozdje je še prekislo“. Gospôda v finančnem odseku je izpoznala, da bi bilo to le drugo ime za staro plačilo, vpisnina za učnino, To pa se ve, da ne gre iz lepa v kup: prisilna šola pa učnina.

Učnina je bila že prejšnja leta sitna, da si drugih davkov za šolo ni bilo, vsaj izdatnih ne, sedaj pa, ko tirja dežela, okraj, srenja davka za šolo in to ne mal, v resnici skoraj ni prav, če se misli še na učnino. In vendar še pride tedaj do učnine. To ni vesela resnica in nas polni ona s tem večjo žalostjo, ker prihaja na vrh pri vpokojnini učiteljev, saj ne ugovarja zoper njo nihče, naj že sedi na strani konsevativcev ali liberalcev.

Listovi slovenskim mladeničem.

III.

Blizu Celja meseca aprila 1888.

O čemer mislim danes govoriti, to ni več slabost, — to je že več ko grda, neomikana, neumna navada.

Nekdo, tam daleč na tujem, je gledal svinje, ko so odpadke pobirale in glej, ravno tam so najraje iskale, koder človek s svojo golo ali obuto nogo ni rad stopil, bojéč se trnja, ki bi ga še do nosa zbadlo. In glejte! Ta tujec je — fej! — dobil željo, te pametne, snažne živalice posnemati. Pobral je obgorel konec smodke in vrgel ga, ali v blato? Oj ne, med zôbe.

Začelo se je tisto grdo čikanje, žvekanje. Poglejmo si jih, te blatne čikarje!

Stoji v družbi in se pogovarja z drugimi. Najedenkrat pa se spomni, da že četrto ure ni „grizljeja v ustih imel“; seže toraj v žep, če je kaj notri in če je prazen, prosi druge mladeniče ali može za čik. Vesel ga vtakne v znotranjo temo, kjer je stiskanje z zobmi.

Ubogi siromak ti! Glej ga, kako ga zob boli! K malu pa mu že lice oteče; napravi se mu znotranji tvor. Ne dolgo in odpre se ta ules.

Ako si, bralec, kaj lepega navajen, obrni se v stran, kajti tista tekoča gnojnica ni Bog vé, kako lepo videti, katera mu začne iznad brade izvirati.

Čikarji, če menite gnoj s tistim kompostom nadomestiti, lahko vam povem, da ga bote morali vsaj dvakrat, če ne trikrat, po nekod celo desetkrat več pripraviti, pa saj vem, da bi vam bilo vse mogoče. Tista tekočina, ki posebno otrokom iznad ust izvira, se vam studi, kaj ta, ki je desetkrat grja, pa ne? Oh, kam smo zašli! Sramotno se vam zdi, ako kdo betev sladkorjâ v usta vtakne; tisti odpadek je pa seveda tako neznansko lep.

Kar je pri tem najhuje, pa je to, da jih je vedno manj, ki bi ne čakali; saj se še med ženskami najdejo, katerim je tak založaj slajši, kakor kakega sladkača, bon-bona.

Pa kako lepo je gledati takega čikača! Glejte, kako ustnice stiska, na vsakej strani ustnic pa navzdol — lepo omita brada! Lica med čeljustmi

so lepo vpadena, suha, žilasta, pa kaj bi ne, saj potrebuje vse moči svojih lic, da izžveče in v sline prekuha suh založaj, ki se ne cedi vsakokrat „medú in mleka“.

Zdaj še pa nekaj resnih besed.

Ti mladenič, ki si se navadil čikanja! Povej kakih dobičkov imaš s tem? Praviš, da je čikalec močnejši, kakor kak drug.

Verjemi, da je to grda laž. Poslušaj!

Močan mož se preopije, postane divji, vse razbije in zmlati; čez nekaj časa pa se strezni, pa slaboten postane; še tresti se začne. Je-li mu vino res tako moč podelilo?

Nikakor ne; ampak v divjosti svoje se ni zavedel svoje slabosti, tedaj, ko bi ga kdo ubil, on bi se ne bil zmenil za tó.

Ravno tako pa je z žvekanjem. Ti ne čutiš toliko slabosti svojih kit, ker so žile s tobačnim strupom zavdane, omrle in odrevenele. Zatoraj ne čutiš, kako se napenjaš in trudiš in zato se ti zdi, da si močnejši. Čuj, zakaj pa si potem, kadar ti čikov izmanjka, tako slab, vzdelan, truden?

No, vidiš! Morebiti bi se pa rad odvadil žvekanja? Nekateri mislijo, da to ni mogoče. O, mogoče je, pa še tako težko ni, kakor si misliš. Prosim te, iz ljubezni do tebe, — ti pa se, iz ljubezni do sam sebe, odvadi. Trdno skleni: Nikdar več!

Ako poželiš še čika, zapoj ali zažvižgaj si, pa ne boš čutil potrebe žvekanja več.

Koliko bo ta list pomagal, znam; pa vest mi veleva svariti.

Ti pa deček mlad, ki ti še srce in okus nista pokvarjena, ne vzgleduj se pri takih in skleni nikdar tobaka pokusiti! Trdna volja vse premaga! Najbolji vspeh želi Tvoj prijatelj

Častilko.

Gospodarske stvari.

Žrebeta in njih paša.

Odkar se pečamo v večji meri s konjerejo, učimo se marsičesa in izpoznavamo, kaj da stori v njej dobro in kaj da je konjereji bolj na škodo, kakor h koristi. V prvi vrsti nam je tu izreči, da konju, dokler še raste, ne ljubi stanje v hlevu. On mora ven na prosto, na pašo. Ako se mu to zabranjuje, ne postane nikoli ne tako krepke, ne tako lepe vzrasti, kakor bi to lahko vsled svoje narave.

Treba bode torej sopet seči nazaj ter narajati pašnikov, toda tacih, ki se jim reče po pravici, da so pašniki. C. kr. minister za poljedelstvo na Dunaji uvideva to potrebo ter daje vsako leto neko svoto denarja za to, da se napravi na pravih mestih nekaj pašnikov za žrebeta. S tem misli, da se pokaže konjerejcem očitno, kaka razlika da je pri žrebetih, ako

se držé v hlevih ali pa se izpusté v pravem času na pašo, v vrtove za žrebeta.

Ker se ta stvar ne dožene že v enem letu, za to daje g. minister delj časa, več let ono svoto za take vrtove. Kolikor vemo sedaj, misli se, da je zadosti, če se daje za vrt podpore 50 do 100 gld. Število tacih vrtov še sicer ni gotovo, toda pri nas se napravi tak vrt v 3. in 4. okraji za konjerejo. Tu pa se napravi najprej vrt za žrebeta v Ljutomerskem okraji in potlej v Ptujskem. V prvem okraji se vzrejajo najzlahtniši, v zadnjem pa najbolj trpežni konji. Zlahtni konj mara pa najmanj za hlev, za vzrejo pri jaslih.

Graško društvo za konjerejo meni, da bode za prvo zadosti, če se napravi pri nas čvetero vrtov, pri Ljutomeru, pri Ptuji, pri Feldbachu in pa pri Celji. Podpora je sicer iz drž. kase le majhna in z njo se more vzdržati le kak vrt, ne pa dvorec za žrebeta. Za dvorec bilo bi se vé, da treba veliko več denarja, pa tudi večje težave bi bile in torej bi se težko z njim začelo. Drugače je pri vrtovih. Va-nje prižene vsak gospodar v jutro žrebe, zvečer pa pride zopet po-nj.

Država tedaj začinja ter ponuja roko konjerejem; tem bode pa treba seči va-njo in storiti, kar ona terja od njih. Najbolje bi pač bilo, ko bi se društva konjerejev napravila ter bi ona celo stvar vzela v svojo skrb, toda, kakor je podoba, ni upanja, da vživé taka društva. Tedaj pa bode najbolje, če ne odbijejo posestniki tistih krajev, v katerih se bode vrt delal, ponudbe.

Brez stroškov se ne vstvari tak vrt, pa tudi sam vrt še ne zadostuje, ampak kdor hoče svoje žrebe spraviti v tak vrt, njemu bode skrbeti, da dobi njegovo žrebe čez den dovolj krme in da ima postrežbo. Za zadnjo računsi se 1 ali 2 gld. na vsak mesec, za prvo pa 2 vagana ovsa, 125 kil sena in 65 kil nastelje.

V vrtu pa bode vse poskrbljeno, česar je žrebetu treba. Krme se mu daje v pravem času in v pravi meri, skrbi se za to, da se žrebe lahko in redno pregiblje in ako nastane potreba, tudi zdravnik bode k redu, da se odstrani bo-lezen, če se loti žrebeta.

Na tak način misli omenjeno društvo, da bode mogoče že letos začeti s tacimi vrtovi. V ta namen bode dne 29. aprila v Feldbachu zbor konjerejev in društvo upa, da se izrečejo vsi tamošnji posestniki za vrt. Ne vemo, če misli društvo tudi pri nas že letos začeti z vrtovi, toda upamo, da to stori. Če tedaj skliče, naj že bode v Ljutomeru, na Ptuji ali v Celji enak zbor, kakor v Feldbachu, naj ne zamudijo naši konjerejci tega zbora!

Sadno drevje.

Kdor si kupi sadno drevje, njemu se iz-

godi rado, da ga dobi v roke, ko je že skorej vse suho ali vsaj ne vé več človek, je-li še v njih življenja ali ne. Tako drevje ni za to, da ga vsadimo koj na mesto, kjér bi ga radi imeli, kajti čisto lahko je mogoče, da bi bil ves trud zastonj, ker je drevo ali že suho ali pa bi se gotovo, če ga vsadimo, kakor navadno, na svoje mesto, posušilo.

Tako drevje naj se položi v jamo, ki je 30 do 50 cm. globoka in še ravno kar izkopana. Va-njo se položi drevje po dolgem, drugo pri drugem, na to pa se zasiplje jama s svežo prstjo. Ako je vreme suho in je že tudi prst suha, mora se prst politi. Nekaj dni naj leži drevje za tem v jami; če še je le kaj življenja v drevji, rešimo tako drevje. Če ima drevesce sopet gladko kožo, vsadi se na svoje mesto ter obveže s slamo. Le-ta pa se oblije večkrat, da ne postane solnce drevescu nevarno.

Sejmovi. Dne 20. aprila v Št. Ilji pri Turjaku. Dne 21. aprila pri sv. Petru pri sv. Gorah. Dne 22. aprila v Kleku pri Radgoni. Dne 23. aprila v Apačah, v Ivniku, pri sv. Jurji na Pesnici, na Ptuji, in v Slivnici. Dne 24. aprila pri sv. Juriji na juž. žel. in v Mozirji. Dne 25. aprila v Dobovi, pri sv. Juriji na Ščavnici, pri sv. Juriji pod Taborom, v Gotovljah, v Kostrivnici in v Vuzenici. Dne 26. aprila v Orešji.

Dopisi.

Iz Maribora. (Naša mestna hranilnica.) Naša mestna hranilnica ali šparkasa je videti Slovencem silno sovražna. Dokaz temu je pa sledeče: „Slovenska matica“ v Ljubljani ima ali bolje imela je pri tej hranilnici nekaj denarja vložnega. Vprašala je letos, se vé, da s slovenskim dopisom, na koliko je že ta njeni denar narastel? Človek bi mislil, da tako vprašanje v slov. jeziku vendar še ni greh zoper nemškega sv. Duha, kateri pa še mnogim „Nemcem“ ni dokaj pameti razsvetil, in da bo denaren zavod, kakor je Mariborska hranilnica, na tako vprašanje pošteno in stvarno odgovoril. No in kaj mislite, kak odgovor so gg. pri tej nemškej hranilnici dali „Slovenskej matici“? Odrezali so se rekoč: da se na nemške, t. j. na slovenske dopise ne odgovarja. Da so jim Slovenci, slovenski kmetje nosili denar, s katerim se je Mariborska hranilnica obogatala, za to so jim Slovenci bili dobri, sedaj pa Slovencev in slovenskega jezika več ne morejo prenesti. Kaj se naj učimo iz tega? Pustimo Slovenci hranilnice ali šparkase, katere nas ne morejo živih videti! Kdor ima denar, nesi ga v posojilnice; saj imamo hvala Bogu posojilnic lep broj, in denar je pri njih tako in še bolj varen, kakor ravno pri hranilnicah; pri

tem pa še posojilnice plačujejo od vložnega denarja večje obresti, kakor hranilnice. Slovenci vlagajmo svoj denar torej pri posojilnicah, katere nas ne bodo preganjale in črtile! Mari-borska hranilnica ali šparkasa pa bode menda na svojih vratih še nabila tablo, na katerej bo zapisano: „Slovenca je tukaj prepovedano vstopiti!“

Iz Braslovč. (Odgovor.) Da-si naslednji odgovor ne popravlja nikjer in nič tega, kar je v zadnjem dopisu stalo ter se tudi v njem ni reklo, da je g. J. V. pisal v „D. W.“, vendar pa damo g. J. V. v tem prostora, naj sliši bralec „dva zvana“ ter razišči, na kateri strani da gori. G. J. V. pa daje dopisniku v 15. št. to-le v odgovor: 1. Ni resnica, da bi jaz bil pisal dopis o požaru v „Celjski vahterici“ in bil le jedenkrat kritikoval delovanje občinskega zastopa. 2. Na kateri strani je hinavec, bode dopisnik sam najbolj vedel. 3. Na županov uradni popravek pa ne morem tukaj priznati, da so resnične naslednje trditve: a) da je bila brizgalnica popolnoma v redu; dobro spravljena in v pravem času na mestu; b) da se je le brizgalnici zahvaliti o omejitvi požara; c) da je polovica poslopja ostala; d) da je bil B. eden prvih pri rokah in e) da so ljudje pijani od žganja glasno zahtevali brizgalnico. J. Vrankovič.

Od sv. Ane pri Makolah. (Žalostne reči.) V tukajšnji okolici h. št. 41 umrl je proti koncu lanskega leta 32letni gospodar Jan. Rebernišek in deset tednov pozneje je šla za njim pod hladno grudo tudi njegova žena, mlada udova. Zapustila sta dvoje mladih sirotic, štiri-letnega sinka in dveletno hčerko. Nemila osoda! Ali verni kristijan vé, da so dnevi našega življenja v roki Gospodovi, ukloni se rad pred nezapopadljivo previdnostjo in reče z udanim srcem: Naj bode v božjem imenu, naj se zgodi sv. volja božja! Toda veliko hujše užalilo nas je to, kar se je dne 15. t. m., na drugo pove-likonočno nedeljo godilo ravno tam — skrumba svete nedelje, posvečenega dneva Gospodovega. C. kr. okr. sodišče Slov. bistriško spoznalo je namreč, da bode najbolje, ako se ves gleš rajnega Reberniškega razproda ter izkupljeni denar v korist zapuščenim dedičem obrestno založi. Ta den, kakor smo rekli, drugo nedeljo po veliki noči, vršila se je javna zdražba hišnega orodja, domačih imovin itd. in sicer od 9. v jutru do 2. popoldne; vodil jo je c. kr. okr. sodnik osebno. Občinski predstojnik in cenilni možje morali so vsi na to tlako; mnogo ljudstva iz sosednih okolic navrelo je vkupaj. V bližnji družnici sv. Ane pa se je obhajala ravno v istem času pozna služba božja. Kaj porečete k takemu ravnanju c. kr. oblastnij in uradov? Slišali smo od mnogih strani glasno mrmranje, bitke pritožbe zoper takošnje motenje javne službe božje in pohujšljivo skrumbo sv. dneva

Gospodovega. Izgovor, da imajo ljudje v nedeljo najbolj čas, da se bo več izkupilo itd., — ta izgovor je malovreden in piškav in se c. kr. uradu že celo nič ne dohaja! V imenu mnogih občanov, razžaljenih v svojem verskem prepričanju, glasno in z vso mogočo odločnostjo protestujemo zoper tako očitno pohujšanje, zakrivljeno edino le po našem c. kr. okr. sodišči. In Vas, g. urednik! uljudno prosimo, da nam poveš, kaj da bi naj storili, da se enake reči pri nas ne bodo več ponavljale? Ali ne sodite, da bi bil ta slučaj vreden, da ga kateri naših državnih poslancev pravosodnemu ministru ponese na znanje? (Mi pošljemo to številko „Sl. Gosp.“ gg. poslancem na razpolaganje. Ured.) O ravno tistem slov.-bistriškem gosp. okr. sodniku slišali smo, da je bojda že večkrat ob nedeljah opravljal razne komisijone, da stranke ob nedeljah med časom katere službe k sodišču pozivlje itd. — reči, nad katerimi se naše verno slov. ljudstvo hudo, hudo spodtika!

Iz Sevnice ob Savi. (Slovo.) Veseli se vsak človek, da je zima pri kraji in prikazuje se nam ljuba pomlad; ali žalost je prešinila vsakega župljana, ko smo izvedeli, da nas kaplan, č. g. Janez Prešern zapustijo in se preselijo na župnijo v Koprivnico. Najbolj pa žalujejo po njih revčeki, katerih je pri nas v obilnem številu. Ne morem naštevati dobrih del, katera so storili v teh letih, kar so bili pri nas Kdor jih pozna in je slišal njihove pridige in nauke, posebno v spovednici, njemu je znana njih gorečnost, radodarnost in njih usmiljeno srce. Marsikaj bi še postavil tu sem ali vem, da bi mi čast. uredništvo ne dalo za to prostora.*) K sklepu zakličemo: Bodi Vam tisočkratna hvala! Bog Vam naj povrne vse trude in težave, kar ste jih imeli z nami, ker Vam mi ne moremo povrniti. Bog Vas živi in ohrani mnogo let! —

A. K.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. V ponedeljek se je pričela proračunska razprava v drž. zboru. Da se zapiše veliko govornikov v tej razpravi, to je že stara, slaba navada, a da jih bode kedaj kacic 500, to pa je že vendar-le preveč. Dobro, da je že tudi stara navada, da odloči večina zbora, koliko da jih pride v resnici na vrsto. Pričel je po stari navadi razpravo vit. Carneri ter je nekoliko vzropotal zoper ministra grofa Taaffeja, bar. Pražaka in pl. Dunajevskega, do solz pa ni ganil nobenega. — Minister grof Welsersheimb je predložil načrt postave, vsled katere se smejo tudi rezervisti prvo leto poklicati v orožje, če prav ni vojske, pa so splošnje razmere za to, da ima cesarstvo več vojakov

*) Se vé, da ne radi, kajti č. gg. kaplanom samim ni ljubó, če se nosi njih hvala v svet. Ured.

na nogah. Ni dvoma, da vzprejme drž. zbor tudi to postavo in tedaj raztegne se vojaška služba ne več na tri leta, ampak na štiri. — „Kat. šolsko društvo“, ki je nekam nasprotno nemšk. šulvereinu, ima že v vsem 50 podružnic in kacic 8000 udov. V naših krajih ni nobene take podružnice, to pa zato, ker imamo družbo sv. Cirila in Metodija. — Iz gornje Štajarske je šlo 330 romarjev v Rim, med njimi Graški knezoškof in 109 duhovnikov. — Pri mestni hiši, ki se stavi v Gradci, rabijo za vznožje zrnak iz našega Pohorja in hvalijo ga, „da je trpeč, drobnih zrn in lep.“ — Na Koroškem, izlasti v nemških krajih, živé ljudje radi v divjem zakonu, v novem pa ne trpé občine več tacihi ter zadene kazen 10 glđ. posestnika, ki ima tak par pod streho. Mogoče, da izda ta kazen kaj, toda treba bode še ostreje. — Na Kranjskem še je vedno nekaj c. kr. uradov, ki jim nemščina toliko ljubi, da je pri njih slov. pismo le bela vrana. — V Ljubljani bodo v kratkem dopolnilne volitve v mestni zastop, Nemci nimajo upanja, da spravijo svoje ljudi vanj ter ne volijo tudi sedaj s slov. volilci. — Kmetijska šola na Grmu napreduje veselo in je pouk na njej po vsem slovenski, ali bi ne bilo dobro, ko bi tudi naši posestniki, ki imajo za čim, pošiljali svoje sine raji na ono šolo, kakor pa na vinorejsko v Maribor? Tu je pouk ves nemšk in torej gotovo na kvar slov. učenecem, ker ga ne umejo po polnem. — V Šebreljah na Goriškem se je naredila nova posojilnica in je odbor v rokah najveljavniših mož, daje torej upanja, da bode srečna v svojem poslovanju. — Sedanji mestni zastop v Gorici je v rokah laških in nemških liberalcev, a sedaj že nima več posebne ljubezni v srcih istotako liberalnih volilcev. Za Slovence pa še ni upanja, da dobé besedo v tem zastopu. — Slov. telovadci v Gorici stopajo na den ter napreduje njih društvo, „Sokol“, letos že dobro, čeprav je še le leta dni staro. — Zadnji petek je bila cesaričinja Štefanija, ki biva v kopališči Opatiji, prišla v Trst ter si je ogledala novo ladijo, ki dobi, kedar se dodela, njeno ime. Ljudstvo jo je radostno vzprejelo. — „Kat. družba“ napravi prihodnjo nedeljo veliko procesijo iz Trsta v bližnjo romarsko cerkev v Miljah, to pa v proslavo 50letnice sv. Očeta. — V Zagrebu pripravlja vlada načrt nove postave gledé ljudskih šol in tudi pri sodnijah želi nekaj sprememb v dotičnih postavah. Dne 14. maja snide se hrv. sabor in dobi oba načrta v razpravo. Stvar bila bi že dobra, da nima Madjar preveč svojih rok v njej. — Ogerska vlada je bogata na lastni hvali, toda v njenih kasah je grozna tema in ne zna, od kod jih naj napolni. — Letos se snidete delegaciji, avstrijska in ogerska, v Budimpešti; če ostane pri dosedanjih odločbah, izgodi se to koncem meseca

maja. Dovoliti jima bode skupni vladi za vojaške potrebe 120 milj. goldinarjev. Vojaška suk nja je draga!

Vunanje države. Avstrijskim romarjem se godi v Rimu dobro in so sv. Oče nekaj tistih že vzprejeli k malu, ko so v Rim dospeli, drugi pa so prišli v ponedeljek, dne 16. apr. na vrsto. Sv. Oče so sicer zdravi, toda precej slabi in trese se jim že život, ali izlasti pri sv. meši videti jih je veličastno. — Pravi se, da zaslišijo sv. Oče poprej poljsko deputacijo, predno sklenejo pogodbo z ruskim carjem. — Ital. ministerstvo je za to, naj se baše neka vrsta granat z razstrelilno pavolo. Poskušnje z njo so bojda za to odredbo dobra potrdba. — General Boulanger je izvoljen v tistem okraji, v katerem je želel in si je vsled tega francoska vlada v velicem strahu. General pa že menda sam misli, da tiči v njem kak Napoleon. Ni nemogoče, da poskuša kedaj dobiti vso oblast v svoje roke. — Angleška vlada zanima se jako za Nemčijo. To je tudi umevno, saj je najstarša hči kraljice Viktorije sedaj nemška cesarica a ne zna se, doklej da še ostane. Nemški cesar Friderik je že namreč čisto blizu groba. Kakor gre glas, shušuje se mu bolezen z vsako uro in bode morebiti, predno izide naš list, že mrtev. Z njegovo smrtjo pa izgubi se vé, da tudi cesarica vso moč, izvestno na škodo Anglije. — Kar se brzojavlja iz Berolina, potrjuje nam, da doteka ura cesarju. Ljudstva stoji ves čas obilo okoli ces. palače, žalost je velika. Cesarja trese mrzlica in je bolezen že tudi na plučih. — Rusiji so iznova judje na poti, iz Odeze jih mora v 8 dneh pri 2000, žal, da jih dobomo mi, kajti so baje naši. — Rumunija je naša sosedna na vzhodu, kralj ji je Nemeč, iz pruske cesarske rodovine. Prebivalci so slovanski in jim torej nemški kralj ni kaj po godi, kajti vleče bolj na nemško, kakor pa na rusko stran. No mi ne vemo, kaj je na tem resnice, to pa je gotovo, da je prijazen Avstriji. Sliši se, da se snide naš svitli cesar to poletje z rumunskim kraljem nekje doli na Erdeljski meji. — Iz Bolgarije se poroča, da se Stambulov, ki ima veliko upliva, nagiba na stran Rusije ter je volje, pustiti princa Koburškega brž, ko da Rusija besedo, da ne pošlje svojih vojakov na Bolgarsko, če se le-ta princ odpravi. Novica ni za to, da jo človek verjame. — Srbska kraljica biva sedaj v Italiji a pride prihodnji mesec na Dunaj. — Turčija ima novo težavo v Armeniji, tam se krščanski prebivalci ustavljajo turškim gosposkam in Turčija trdi, da je to delo anglijskega poslanca v Carjem gradu. Preiskava bojda potrjuje to govorigo. — Tiste turške zločince, ki so ubili jezuita v Skadru, so sedaj odpeljali v Carji grad ter jih bodo ondi stavili pred sodnijo. Tam jih bodo že tudi obsodili, toda izgodilo se jim

ne bode veliko. Taka je turška pravica! — Na otoku Kreta še ni miru in tirja kršč. ljudstvo, naj se sklene otok z grškim kraljestvom, toda turško ljudstvo ne mara tega. Vsled tega je med njima vedno večje sovraštvo. — Mogoče je, da pojde s časom vsa ital. vojska iz dežele ob Rdečem morji, iz Masave. Pač škoda toliko denarja, ki ga je stal Italijo ta vojaški izlet. — Cesar in cesarica brazilijanska sta prišla v Rim in je kardinal Rampolla se pri njiju oglašil ter ju pozdravil v imenu sv. Očeta.

Za poduk in kratek čas.

Kovač Lojze.

(Narodna pripovedka iz Savinjske doline.)

Zapisal Leon Štorman.

(Konec.)

Čez nekaj let potem pride smrt po Lojza, kajti potekla so leta njegovega življenja. Kovač se skrivoma nasmeje in jo lepo ogovori: „Blaga gospa, ponižno prosim malo potrpljenja, da si jaz svoje reči v red spravim. Brž bom pripravljen. Do tačas se pa na to-le klop vsedi, da si malo počiješ, vem, da si spehana, ker moraš neprenehoma okoli letati.“

Smrt nič hudega se ne nadejajoč sede. Zdaj pa je kovač napel glasen smeh rekoč: „Tu sedi, in ne gani se, dokler se meni ne bo ljubilo te izpustiti.“

Smrt hoče vstati, pa ne more; vzpenja se na vse kriplje, a zastonj. Morala je sedeti, kakor bi bila prikovana. Zdaj začne prositi Lojza, da naj jo izpusti. Obljubi mu tudi, da ga bode pustila pri življenji, dokler bo sam hotel živeti.

Kovač vesel, da se smrti tako lahko odkriža, ji veli vstati, ona bila je pa tudi možbeseda in ga je pustila pri miru.

Čez malo časa potem pridejo hudiči po-nj. Lojze jih nagovori rekoč: „Ljubi moji, predno se ločim od tega sveta, da grem z vami, prosim, ko bi hoteli mi še eno zadnjo željo izpolniti.“

„Povej, kaj želiš, da ti izpolnimo.“

„Rad bi imel namreč, da bi mi zrel sad od drevesa pred kovačnico obrali, da bi ga seboj za popotnico vzel, ker nerad ga drugim pustim“, reče zelo ponižno Lojze.

„To ti kmalu naredimo“, rečejo hudiči, „potem pa greš z nami.“

„Če mi pa vsega sadu ne oberete, pa tudi jaz z vami ne grem“, opomni vesel Lojze.

„Velja“, rečejo hudiči, „mi tudi z drevesa poprej ne gremo, da sad oberemo.“

Zdaj splezajo na drevo, ter prav polagoma začnejo sad obirati, kajti mislili so si: Kaj bi hiteli, bodemo še tako prehitro obrali. — Ali sadú na drevesu le noče nič manj biti; zagtegedel hočejo prehiteti, smukajo od veje do

veje, hitijo, kar najbolj zamorejo, a če eden sad odtrgajo, zori že med tem drugi.

Ko vidijo, da se brez vspeha mučijo, hočejo doli odlaziti, pa Lojze jih ne pusti, opominjajoč jih na obljubo. Le edino po tem potu jih spravi doli, če vsi v eno mavho poskačejo.

Ker si hudiči drugače pomagati ne morejo, tudi to naredijo; Lojze zaveže mavho, pa jo nese na fužine pod najtežje kladivo in tam jih strašno natolče, tako, da so vsi črni postali, in so neki od tistega časa še zdaj vsi črni. —

Potem je Lojze živel še dolgo časa, da se je že silno postaral in nazadnje, ves življenja sit, sklene ta svet zapustiti. Opravi se, za pas si vtakne kladivo in klešče, pa spleza po gabru, kateri je bil tudi zrastel na njegovo željo, pred nebeška vrata. Potrka. Bog se oglasi: „Ti si nisi nebes zaslužil!“

Lojze žalosten spleza doli, pa gre pred pekel. Ko hudiči dobijo vest, kdo je pred peklenškimi vrati, prevzame jih velik strah, ker še niso pozabili, da jih je on hudo tepel. Zato priskočijo, kolikor se jih nadregniti more do vrat in tiščijo na nje tako močno, da so vsi kremplje skozi porinili; Lojze to zapazivši si misli: Ti me še morajo pomniti, ter jim, ker je imel kladivo in klešče pri sebi, zakrivi skozi vrata moleče kremplje nazaj in zatolče v duri. Tako jih je k vratom „prinetal“.

Zdaj spleza zopet pred nebesa in reče: „Kaj mi je zdaj storiti? V nebesa me nočete, v peklu pa se me bojijo.“

Bog mu pa odgovori: „Ako nočeš večno pogubljen biti, pa pojdi v mesec.“

Lojze na to reče: „Rajši sem vsaki mesec star in mlad, kakor pa večno pogubljen. Sveta bode še enkrat konec, večnosti pa nikoli.“

In Bog ga je dal v luno.

V temnih pegah na mesecu še dandanes, v jasnih nočéh, kadar je polna luna, hoče ljudstvo zapaziti: oči, nos, usta, kladivo in klešče kovača Lojza.

Smešnica 16. Pri otrokih se vžene marsikaj, na kar ne misli lahko kdo drugi. Tako sta si bila dva otroka v prepiru. „Veš kaj“, reče brat starši sestrici, „veš, kaj si želim jaz sedaj?“ — „No kaj?“ vpraša ga dekle. „Naj bi bil jaz tvoj oče“, odgovori brat pomenljivo. „Tedaj bi ti jaz dal lahko par gorkih po hrbtu, ti pa bi se mi ne smela ustaviti“. „O kaj bi že to bilo!“ zavrne ga sestra, „ko bi bila pa jaz tvoj starši brat, nič bi si ti ne upal do mene“.

Razne stvari.

(Cesarska milost.) Njih veličanstvo svitli cesar je dal Blažu Krumbergerju 500 fl. za nekako odškodnino krivice, ki jo je trpel

blizu 9 let. Leta 1879 so ga bili porotniki v Celji obsodili, da je bil kriv umora. Obsodili so ga na smrt, pa je dobil ces. pomiloščenje in je prišel v ječo za čas življenja. Sedaj pa se je razodelo — na smrtni postelji —, da je bil čisto drug človek kriv umora.

(Na znanje.) Vemo, da zanima mnogo naših bralcev, kaj da so vse videli naši romarji v Rimu in na poti tje in nazaj, zato začnemo v prihodnjem listu zanimivo popisovanje te božje poti. Spisuje ga mil. g. stolni korar v Mariboru, dr. Ivan Križanič. Nekaj ga imamo že v rokah, toda za to številko ni bilo več prostora za-nj.

(Sv. birma.) Nj. ekscelencija, mil. knezoškof delijo zakrament sv. birme dne 2. junija v Celji v nemški cerkvi, dne 3. junija pa v mestni cerkvi; dne 4. junija v Žalci, 5. jun. na Polzeli, 6. na Paki, 7. v Braslovčah, 9. v Gomilskem, 10. na Vranskem, 11. pri sv. Pavlu pri Bolski, 12. v Grižah in 13. na Teharji.

(Obletnica.) Slov. čitalnica v Celji obstoji že 25 let in priredi vsled tega v nedeljo, dne 29. aprila lepo veselico svojim udom.

(Tatjé.) V noči od dne 13. aprila so ulomili tatje v založišče črne vojske v Celji ali ni jim šlo po volji, kajti hišnik bližnje vojašnice jih je zalotil. Tatje pa so hitro šila in kopita pobrali, ne da bi pustili sledú za seboj.

(Stanovanja.) V Mariboru je že ali pa še bode v malih tednih nekaj novih hiš dogotavljenih. S tem bode več stanovanj na razpolaganje in je to le na korist mestu, kajti doslej tujcu ni bilo mogoče, da se naseli v našem mestu, ker ni našel stanovanja. Poslej pa jih najde ne sicer Bog zna, koliko, toda nekaj vendar-le da se lahko naseli za prvo silo. Posestnikom starih hiš pa to ni, kakor naznanja „M. Z.“, ljubo, a nam se zdi, da jim ne bode na škodo.

(Drava.) Na otoku pri Ormoži je naletel splav desek in ni ga bilo moči spraviti naprej, da-si so se splavarji celo noč napenjali. Še le v jutru, ko so jih ljudje zagledali, prihiteli so jim na pomoč ter so jim spravili splav srečno s peči.

(Obsodba.) Jurij Zorin, ki se je v letošnjem pustu ženil pri sv. Juriji na južni žel., pride na vislice, kakor se glasi njegova obsodba. Zločinec je imel znanje za neko žensko, a oba nista imela toliko, da bi obhajala gostijo. Za to pa je prežal Zorin v jutru, ko sta menila iti k poroki, ob cesti, naj bi si pridobil denarja, kolikor bi mu ga bilo treba. Prišla sta mu v tem nasproti mož in žena, ki sta se bila namenila na neko ženitovanje, ter ju je kar s kolom obdeloval. Vzel jima je potem nekaj denarja in srebrno uro ter odšel k poroki.

(Tabak.) Lansko leto se je pri nas izkadilo za 77 milj. gold. in sicer za blizu 2 milj. več, kakor leta 1886. Kolika potrata!

(Verska šola.) Prošnjo za versko šolo je podpisalo, kolikor se zna doslej, na Štajarskem 184 župnij. Podpisov je v njih 14.038 možkih in 3006 ženskih, in če se tem prišteje še 716 občin, ter 35.114 možkih in 19.626 ženskih podpisov, potem je to že močen glas, tak, da ga ne presliši zlehka tudi uho, ki je lastno liberalcev.

(Slovstvo.) J. Stritarjevih zbranih spisov je sedaj že 42 zvezkov prišlo na svetlo in tudi, kakor slišimo, 4. zvezek „Angeljčka“. Dobi se v „Kat. tiskarni“ v Ljubljani.

(Denar.) Goldinarji, izdani 7. julija 1866, veljajo še samo do dne 30. junija. Pozneje jih ne vzame več tudi c. kr. finančno ministerstvo na Dunaji.

(Redka prikazen.) V Zilski dolini na Koroškem je v dneh 5., 6. in 7. aprila rdeč sneg naletaval. Ljudje so seveda kar skimavali, kaj bi kje to pomenilo.

(Duhovske spremembe.) Č. g. Blaž Trunk, župnik v Slivnici pri Mariboru, stopi v stalni pokoj. Č. g. Fr. Črnenšek, kaplan v Loki, pride za kaplana v Kozje, č. g. Fr. Klepač, kaplan v Kozjem, pride pa za kaplana v Loko. Č. g. Andr. Zdolšek pa za kaplana na Pako.

Listič uredništva. G. V. J. v Št. J.: Hvala, v prih. pril., sicer pa pogledjte št. 13 „Raz. stvari“, a dostavka nismo umeli. — G. F. S.—a. v M.: Vaše ime brali prvokrat v Vašem pismu, torej ni merila naša opazka na Vašo osebo. — G. J. S. v M.: Kaj moremo mi za to, če pri Vas ne vedó ljudje, da F ni V! — K sv. A.: Treba je bilo tako pristríci, sicer . . ! — G. P. M.: Za ta list prepozno.

Loterijne številke:

V Gradcu 14. aprila 1888: 10, 39, 6, 55, 13
Na Dunaju „ „ 14, 40, 35, 19, 84

Javna zahvala.

Moja hiša in gospodarsko poslopje v Farovce št. 56 okraj slovenska Bistrica, mi je dne 3. aprila t. l. pogorelo. Bil sem zavarovan pri „Dunajskem zavarovalnem društvu“, katero je škodo takoj prav dobro vcenilo in mi danes že poplačalo po svojem glavnem zastopniku, g. Karolu Brezniku v Mariboru, Tegetthoff-ova ulica št. 32.

Primoran sem, da slavni dunajski zavarovalni družbi in tudi čast. glavnemu zastopniku, g. Karolu Brezniku izrekam svojo najprisrčnejšo zahvalo in priporočam omenjeno zavarovalno družbo vsakemu, kateri si hoče dobro svoja poslopja zavarovati.

Farovce, dne 17. aprila 1888.

Gašpar Jemenšek, posestnik,

Hram je na prodaj

v Mariboru, v Koroški cesti hšt. 100; hram ima 8 hiš. 2-2

Oznanilo.

Na štajarski deželni kmetijski šoli v Grottenhofu pri Gradci se oddaje z začetkom šolskega leta 1888—89, t. j. od 15. sept. 1888 11 deželskih prostorov.

Namen te šole je, da se sinovi štajarskih gospodarjev na podlagi znanosti, katere so v ljudski šoli dobili, izgojijo.

Vsaki učenec mora biti dve leti — ako ni dovolj pučen 3 leta — v zavodu, dobi stanovanje in navadno hrano ter se mora udeležiti poduka v gospodarskih delih. Za obleko in šolske reči mora vsak sam skrbeti.

Učenci morajo biti ob času svojega vstopa v zavod najmanj 16 let stari, močnega in zdravega telesa, нравni in imeti spričevalo odpusta iz ljudske šole.

Prošnjiki za take prostore naj svoje prošnje osebno izročijo s krstnim in domovinskim listom, s spričevalom o zdravju in cepljenju koz, o nravih in s šolskim spričevalom in s spričevalom o premoženju, ravnatelju deželske kmetijske šole vsaj do 15. julija.

V Gradci, dne 6. aprila 1888.

Deželni odbor štajarski.

Na znanje!

Načelstvo „Posojilnice v Slatini“ sklicuje redni občni zbor na dan 29. aprila 1888 v navadni prostor pri sv. Križu poleg Slatine hiš. št. 1 ob 3. uri popoldan s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo o letnem računu;
2. Izvolitev načelstva;
3. Nasveti.

Načelnik.

Zasveto birmo!

Velika zbirka molitvenih knjig v obeh deželnih jezikih, lepo vezanih od 25 kr. do 8 gld. priporoča

Edvard-a Ferlinc-a
prodajalnica knjig in papirja
v Mariboru, gosposke ulice 3.

Vse molitvene knjige se lepo vežejo, vsa dela knjigovezna se izvršujejo v lastni knjigovezarni točno in cenó. 3-3

Orgljarska in mežnarska služba

pri sv. Jederti nad Laškim je do 1. maja t. l. razpisana. Mladi samski Cecilijanci imajo prednost. Prošnjiki, če mogoče, naj se osebno zglasé.

Gospodarji!

Priporočam vam vsake vrste semena, n. pr.: detelje, trave, zeliša, cvetlice, gozdne in sadne peške. Tudi se pri meni dobi poljski gips 100 kilo za 2 gld.

Ravno tako se pri meni nahaja zaloga **Karbolineum Avenarius** kila za 25 kr., najboljšo mazilo za les, proti vsaki mokroti. — Za nizko ceno in pošteno blago sem porok.

M. Berdajs,
v Mariboru.

6—10

Lepi spomin za sv. birmo!

Se dobi v tiskarni sv. Cirila v Mariboru

„Duhovni vrtec“

ali

„Molitvenik“

za katoliško mladež s podukom za sv. birmo.

Vezan v črnem usnju z zlatim obrezkom brez kopče gld. —.85

Vezan v črnem usnju z zlatim obrezkom s kopčo „ —.95

Vezan v chagriu s tesnim okvirom in s križem „ 1.70

Vezan v chagriu z okvirom iz nikeljna „ 1.80

Posamezni iztisi po pošti 10 kr. več.

„Poduk za sv. birmo“

Cena 10 kr.

Radenska slatina in kopališče
z vodo bogato na „natru in lithiju“. Garodove poskušnje so dokazale, da je ogljikov kisljen lithij najboljše zdravilo zoper trganje v udih.

Radenci je najbolja mizna voda

Popisek in ceniki zastoj in franko.

Vsled obilja ogljikove kisline, natra in lithija rabi se slatina Radenska posebno pri: protinu, žolčji, mehurji in obistni bolezni, hemerodah, želodčni bolezni in pri nahodih sploh.

Kopelj, stanovanje, gostilna po ceni.

Dobi se v vseh boljših špecerijskih zalogah in gostilnah.

Popraseranje in naročila pri oskrbništvu slatinskem v Radencih

Radenska slatina je najbolja mizna voda

Popisek in ceniki zastoj in franko.

24—26